Boekbespreking

GEDENKBOEK TER GELEGENHEID VAN HET 100-JARIG BESTAAN VAN SCHOVENHORST
1848 — 20 JANUARI — 1948
door
Dr Th. C. OUDEMANS.

„Viribus unitis pedetemptim protinus imus". (Door vereende krachten gaan wij stap voor stap vooruit) geeft de geest aan, waarin de schrijver dit omvangrijke werk heeft samengesteld om het vertrouwen, de energie en de arbeid van zijn voorgangers te eren en tevens tot voorbeeld en ter navolging te stellen van zijn opvolgers.

Groot is inderdaad het succes geweest. Er is in ons tijdschrift naar aanleiding van de herdenking op 20 Januari 1948 reeds voldoende op gewezen. De bossen van Schovenhorst zijn wel bij uitstek een voorbeeld voor datgene, wat Nederland aan de ondernemingsgeest van onze particuliere boseigenaren heeft te danken.

De tegenwoordige beheerder heeft in het lijvige boekwerk, bestaande uit drie delen, de tekst, een dossier met kaarten en een deel met prachtige fotografische opnamen van alle mogelijke delen van Schovenhorst, het ontstaan, de groei en de tegenwoordige toestand geschilderd. Het geheel heeft naast de uitvoerige documentatie een zeer persoonlijk cachet.

De levensschets van de Stichter van Schovenhorst Mr J. H. Schober en ook van diens schoonzoon Dr J. Th. Oudemans, (Hoofdstuk I) geven ons een goed begrip van de grote toewijding, waarmee vooral de eerstgenoemde zijn hart had verpand aan het schone doel van dit pionierswerk. De Hoofdstukken VI en VII resp. over de Lupine als hulpgewas en de Hopcultuur, waarin bekroonde bijdragen van de hand van Mr Schober zijn herdrukt, bewijzen, hoe ver deze jurist zich in de problemen, die zijn voorgenomen ideaal hem stelde, heeft verdiept.

De historische wording is gedocumenteerd in Hoofdstuk III, waaraan de beschrijving van de elkaar bestrijdende denkbeelden over ontginning van heidevelden in de loop van de 19e eeuw voorafgaat (Hoofdstuk II).

In Hoofdstuk IV worden alle mogelijke wetenswaardige bijzonderheden betreffende de akten van overdracht vermeld.

Het is onmogelijk om in deze bespreking op elk der 21 Hoofdstukken nader in te gaan. Toch verdienen de mededelingen over het „Eikenhakhout" (Hoofdstuk VIII) over „Arbeiders en loonen" (Hoofdstuk XIII) en „Houtverkoopingen" (Hoofdstuk XVI) bijzondere vermelding uit een historisch oogpunt. In dit opzicht is ook de behandeling van de verdeling van de Garderense Maalschap bijzonder interessant (in Hoofdstuk XX p. 318—323).

Het spreekt haast vanzelf, dat aan „Insecten en Insectenschade" (Hoofdstuk XVIII) een bijzondere plaats werd ingeruimd.

Dr J. Th. Oudemans als vermaard entomoloog heeft daarvoor in de lange jaren van observatie en studie een overvloed aan materiaal geleverd.

Wat bij de bosbouwers bij uitstek interesse zal ontmoeten zijn de Hoofdstukken X met de „Perceelsbeschrijving", XI over „het Kleine en Groote Pinetum" en XII over het nieuwe bosbouwkundige arboretum.

De perceelsbeschrijving geeft de behandeling van alle onderdelen bij aanleg, de ontwikkeling van de beplantingen of bezaaiingen en de veranderingen aan tot aan de toestand in 1947. Jammer is, dat hieraan niet nog een overzicht werd toegevoegd van de houtsoorten-verdeling, leeftijdsklasse-verhouding en een samenvatting van de aanwezige houtmassa. Overigens is in dit Hoofdstuk een overvloed van ervaringen vastgelegd, die in de eerste plaats natuurlijk voor de komende beheerders van onschatbare waarde zullen zijn, maar waaruit ook menige buitenstaander zal kunnen putten.

Het overzicht over de talrijke soorten en variëteiten van coniferen in Hoofdstuk XI zal nog menige bezoeker, die tot heden verzuimde naar Schovenhorst te gaan, lokken om onder leiding van de directeur van de N.V. Landgoed Schovenhorst de resultaten te aanschouwen.

De oprichting van de N.V. Landgoed Schovenhorst in 1946 met bijbehorende akte van oprichting, waardoor de tegenwoordige eigenaren het behoud van hun mooie en voor Nederland en de Nederlandse Bosbouw zo waardevolle bosbezit tot in lengte van dagen hopen te behouden, besluit het zeer lezenswaarde werk.*)

*) Het Gedenkboek is verkrijgbaar voor f 45.— bij Dr Th. C. Oudemans, „Klein Schovenhorst", Putten (Gld); voor leden van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging bedraagt de prijs f 40.—.